

Ki elnököl a polgármester-jelölésnél?

Írta: Harrer Ferenc dr., ny. alpolgármester

A budapesti polgármesterválasztás körül támadt vihar nemcsak izgalomban tartja a közönséget, elsősorban természetesen a főváros közvetlenül érdekelt lakosságát, hanem recseg-ropog alatta a főváros alkotmányának egész jogszabály szerkezete. A legújabb probléma az, hogy *ki elnököljön a polgármester-jelölésnél?* Hírlapi nyilatkozataik szerint a főpolgármester és a tisztí főügyész egyaránt tanácstalanul állnak e kérdéssel szemben, melyet az a körülmény idézett elő, hogy a főpolgármester megpályázta a polgármesteri állást. Az már előfordult két ízben is, hogy polgármesterből valaki főpolgármester lett, de arra, hogy a főpolgármester polgármester akart volna lenni, nem volt eset. Bizonyos, hogy a fővárosi törvény megalkotói nem gondoltak arra, hogy ez is megtörténhet. Ezért a fővárosi törvényhatósági bizottság által választott három és a főpolgármester által kinevezett három tagból álló *kijelölő választmány elnökének egyedül a főpolgármestert nevezi meg*, holott a közgyűlési elnökségnél kifejezetten megmondja, hogy a főpolgármestert akadályoztatása esetében a polgármester helyettesíti.

Minthogy a főpolgármesternek nem lehet megtiltani, hogy a polgármesteri állásra pályázhassék és nyilvánvaló, hogy ez esetben, mint érdekeltnek, a kijelölő választmányban szava nem lehet, az ő pályázása esetén mindenesetre közreműködése nélkül kell a kijelölést megoldani. A fővárosi alkotmány szellemének megfelelő megoldásként a közgyűlési ügyrend következő (5.) szakaszának analógia alapján való alkalmazása adódik: A közgyűlés elnöke a főpolgármester, akadályoztatása esetében a polgármester; s ha ezek ebbeli tisztókben eljárni gátolva lennének, őket a sorban követő alpolgármester, s ha ez is akadályozva van, az életkor szerint legidősebb tanácsnok helyettesíti. Igaz, hogy a kijelölő választmány elnökségét illetőleg a törvény a helyettesítés elvét nem mondja ki (bizonyára a fentemlített okból), de a főpolgármester elnöklési jogának a polgármesterre való átszállását nemcsak a törvényhatósági közgyűlésnél ismeri a törvény, hanem a közigazgatási bizottságnál is, ahol pedig a tör-

vényhozás szintén olyanféle befolyást kívánt a kormány bizalmi férfiának biztosítani, mint a kijelölő választmányban, mi több, a polgármester a múltban ismételve helyettesítette is a főpolgármestert a kijelölő választmány elnöki székében; ennyiben tehát a helyettesítésre nézve joggyakorlat áll fenn. Hisz a kérdés tulajdonképpen csak azért vetődött fel, mert a polgármesternek és mindkét alpolgármesternek szintén pályázása folytán az érdekeltség ezeknek az elnöklést is kizárja. Ilyen körülmények közt önként adódik az idézett ügyrendi rendelkezésnek per analogiam való alkalmazása, vagyis a legidősebb tanácsnok elnöklése.

Úgy hírlik most, hogy a kormány kíván valakit a polgármester-jelölésnél való elnökléssel megbízni. Ez az eszme kétségkívül azoktól ered, akik a kormánynak azt a befolyását, mely a kijelölésnél a főpolgármester és az általa kinevezett tagok többsége útján érvényesülhet, dogmaszerű követeléssé hegyezik ki. Ebből a nézőpontból azonban az elnöklés problémája nem ott dől el, ahol a polgármester helyébe az alpolgármester vagy a tanácsnok lép, hanem már eldőlt ott, ahol a főpolgármester helyébe a polgármester lépett. Amikor a törvényhozás a főpolgármester helyettesévé a polgármestert tette, akkor világosan azt az akaratát nyilvánította, hogy a főpolgármester helyettesítésének kérdését az önkormányzatban belül kívánja megoldani. Ezért egy kormány megbízott kijelölő választmányi elnöksége számára bajos lesz jogalapot találni, illetve megszerkeszteni. Ennél sokkal célszerűbb volna, mert a kritikus elvi kérdéseket mellőzhetővé tenné, egyszerűen reá bízni a kijelölő választmányra, hogy döntését elnöke távollétében hozza meg, amint azt akárhányszor meghozza egy vagy több tagjának távollétében; meg vagyunk győződve, hogy döntését így is meg tudná hozni.

Bármilyen is legyen azonban a polgármester-jelölésnek formai megoldása, feltételeznünk kell azt, hogy a kijelölő választmány és esetleges időleges elnöke, tekintettel a helyzet bizonytalanságára, fokozott mértékben ügyelni fognak arra, hogy határozatuk tárgyilagos legyen.